

INTERVIEW Kunstenaress Henriëtte van Gasteren zoekt daders en slachtoffers voor fotoproject

In het hoofd kijken van een zedendelinquent

Kunstenaress Henriëtte van Gasteren zoekt daders en slachtoffers van zedenmisdrijven. Slachtoffers melden zich veelvuldig maar met de daders staat de teller nog op nul.

Rob Swart
 r.swart@mediahuis.nl

Zaandam ■ Het kan enorm opluchten om te praten over wat je is overkomen, maar verkrachting of aanranding is een gespreksonderwerp dat veel mensen het liefst uit de weg gaan. Slachtoffers van een zedendelict staan er vaak alleen voor en dat wil Henriëtte van Gasteren proberen te doorbreken. De fotografie exposeert deze week nog in galerie PLAYroom in Zaandam.

Ze is nu in deze regio op zoek naar haar twee doelgroepen. Henriëtte wil namelijk daders en slachtoffers fotograferen op de plaats delict en van beiden horen wat er precies is gebeurd. De twee treffen elkaar niet direct maar worden wel samen in een video gemonteerd waarin zij om beurten praten over de gebeurtenis. Het resultaat moet een rondreizende expositie worden die in politiebureaus in het hele land te zien zal zijn. De Limburgse kunstenaress heeft het idee besproken met een zedenagent in Roermond. „Hij vond het een heel goed idee. Vooral voor zijn collega's omdat hij merkt dat die geen idee hebben wat verkrachting met een slachtoffer doet.”

Ijdelruit

De kunstenaress kwam op het idee nadat haar dochter verkracht is in een Amsterdams studentenhuus door twee huisgenoten. Henriëtte hielp haar daarna met verhuizen en zag de twee toen ook. „De ene speelde piano, de ander was een ijdelruit. Het liefst zou ik de ene zijn vingers breken en de ander zuur in zijn gezicht gooien. Maar je kunt niks. Op de trap maakten we nog een foto waarop ik mijn armen om mijn dochter houd. Zo kwam ik op het idee om het aan de hand van foto's bespreekbaar te maken. Ik wil snappen wat er is gebeurd. Ik wil niet oordelen of veroordelen. Ik wil in het hoofd kunnen kijken van het slachtoffer en de dader.”

Inmiddels heeft zij vijftig namen van slachtoffers die zich bij haar hebben gemeld maar daders doen dat niet. „Ik heb contact gehad met een dader die zijn straf heeft uitgezeten. Maar hij wil er niet over praten. Die man voelt zichzelf bijna slachtoffer.”

„Ik ben bij tbs-instellingen geweest en bij de reclassering. De instellingen willen wel helpen maar ook dat leverde tot nu toe niets op. Daders zijn bang dat zij bekend worden en niet meer over straat kunnen.” Het is de bedoeling van

Henriëtte van Gasteren: „Ik wil snappen wat er is gebeurd. Ik wil niet oordelen of veroordelen.”

FOTO ERIK RIETMAN

„
 Ik heb contact gehad met een dader die zijn straf heeft uitgezeten. Maar hij wil er niet over praten

Kunst met een zelfontspanner.
 FOTO HENRIËTTE VAN GASTEREN

De foto waarmee het zedenproject begon.
 FOTO HENRIËTTE VAN GASTEREN

Henriëtte dat slachtoffers en daders herkenbaar gefotografeerd worden. „Ik wil dat we ze in de ogen kunnen kijken. Maar als dat echt een probleem is, kan het ook onherkenbaar.”

Verhalen

De foto's van Henriëtte die nu in Zaandam te zien zijn, heeft zij niet alleen als fotograaf gemaakt, zij is ook het model. Het zijn allemaal zelfportretten. „Na de geboorte van ons derde kind heb ik mijn baan als directiesecretaresse opgezegd. Ik wilde verhalen gaan schrijven. Op een gegeven moment had ik een ca-

mera met afstandbediening en ontdekte ik dat ik met foto's en mijn gezicht ook verhalen kan vertellen.”

Alleen werken is niet altijd makkelijk. Zo maakte zij een foto waarop zij een echte Hollandse meid laat zien. In rood, wit en blauw, met klompen aan en op een fiets met tulpen in haar mandje. De camera hangt ergens aan en onder haar hoofd is de afstandbediening verstopt. „Ik had vijf seconden tijd om die weg te stoppen. Ik heb de foto in mijn tuin gemaakt. De buurvrouw zag mij bezig en moest lachen.” Henriëtte is te zien als sexy model op naaldhakken, liggend op de

bank. Als schoonmaakster in een duur huis. Als leerling die walgt van school. En op een deel van die foto's is zij nagenoeg naakt. „Ik ben het meisje met het korte rokje”, waarmee zij bedoelt dat bloot geen uitnodiging is om je aan een vrouw te vergrijpen.

Vertrouwen

Een deel van de foto's maakte zij in huizen van mensen die zij niet kende maar die na een oproep toch hun huis beschikbaar stelden. Zo kwam zij op plekken die zij tevoren niet had geselecteerd en het verhaal van haar foto ter plekke moest beden-

ken. „Ik wilde de bewoners er niet bij hebben. Die moesten weg. Ik vond het vertrouwen dat ik kreeg heel bijzonder.”

Haar werk is wel eens geweigerd door een museum. „Ik heb een keer een expositie in Duitsland gehad waar vijf foto's niet mochten hangen. Van de 28 foto's die ik in de huizen maakte, zijn er een keer acht geweigerd. Waarom? Ik weet het niet. De ene blootfoto mocht wel, de andere niet. Als je dan vraagt waarom, hoor je: nou die is mooi. Het gaat er mij om dat het natuurlijk moet zijn. Bloot om de kassa te laten rinkelen, daar snap ik niets van.”

Contact

Henriëtte van Gasteren wil in contact komen met slachtoffers en daders van zedenmisdrijven. Wie zich wel melden kan dat doen via een e-mail naar: hvangasteren@ziggo.nl. Informatie over haar werk is te vinden op hijmvangasteren.eu